

Halálának 40. évfordulóján dr. Lukács István tanár úrra emlékezünk

Az esztergomi ferences gimnázium (akkori hivatalos nevén: Temesvári Pelbárt Általános Gimnázium) tanára volt 1956 és 1982 között; magyart, történelmet és művészettörténetet tanított.

Amikor én a gimnázium növendéke voltam (1960 és 1964 között), a tanári kar döntő többsége csuhát viselő ferences szerzetesből állt, de a többiek is – a testnevelő tanár kivételével – papok voltak. Közéjük tartozott Lukács tanár úr is, a felosztatott szalézi rend tagja.

„Professzor alkatú, félve szeretett tanárunk, Lukács atya hivatásának érezte, hogy minket a magyar- és a világirodalomban otthonosan mozgó polgárokká neveljen. Emberi tartást, szellemi magatartást közvetített, s példát mutatott következetességből, igényességből” – emlékszik Horányi László színművész, aki szintén diákja volt Esztergomban.

Magyarórái feleltetéssel kezdődtek, aztán leadta a tananyagot, s ha ezek után még volt néhány perc az órából, az osztályhoz fordult: *„Okos kérdés?”* Bármit lehetett kérdezni, a csillagászatól kezdve az öltözködési szabályokig, s az esetek kb. 90%-ában rögtön válaszolt is a kérdésekre; a maradék 10%-ra azt mondta, hogy az adott témának utána kell néznie, s a következő órát (ami általában másnap volt) a válasszal kezdte.

Diákjait azzal (is) szoktatta a versek minél jobb megismerésére, hogy minden órára kaptunk memoritert is, amit az aktuális tananyag visszakérdezése után számon is kért a felelőktől. A versmondók pontatlanságai – ha például egy „s” helyett „és” hangzott el – lehetőséget adtak kissé fanyar humorának megcsillogtatására is, mint pl. *„talán inkább ragaszkodjunk az eredeti változathoz”,* vagy *„édes barátom, nem a tartalmára vagyok kíváncsi!”*. Különösen nagy sikert aratott az egyik osztálytársammal közösen előadott kettősük. Történt ugyanis, hogy a nebuló – a gyengén sikerült felelés után – imigyen „emlékezett” Petőfi Sándor szép szerelmes versének címére: *„Fa leszek, ha leszek”*. Lukács tanár úr azonnal reagált: *„Menj szépen a helyedre, fiam, máris az lettél.”*

Múzeumlátogatásaim során – a reneszánsz és barokk műveken sűrűn előforduló pufók angyalkák láttán – még mindig beugrik az általa használt, igen szellemes *„Ovomaltinnal túltáplált angyalkák”* kifejezés. De emlékezetes marad számomra az a pillanat is, amikor közel 10 évvel az érettségi vizsga után a római San Pietro in Vincoli-templomban megálltam Michelangelo Mózes-szobra előtt: *„Hiszen én ezt jól ismerem!”* – mivel az egyik művészettörténet órán egy lepedőre kivetített dia segítségével Lukács tanár úr hosszasan elemezte a nagyszerű alkotást.

Lukács tanár úr emléke így él bennem a '60-as évek magyaróráitól kezdődően az elmúlt évtizedek múzeumi sétáin keresztül mind a mai napig. A négy év alatt – valószínűleg annak (is) köszönhetően –, hogy az általa tanított mindkét tárgyból végig jól teljesítettem, jó személyes kapcsolatban voltunk.

Magyarszéky Zsolt (1964/H)